

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési é hirdetési díjak küldendők. Nyílttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Az alföld metropolisa.

Csongrád, 1901. június 23.

Nem Szegedre célozok. Szeged soha sem birt kereskedelmi központtá fejlődni, ezer éves nemzeti létünk alatt, még országos támogatás mellett sem. Tehát a jövőben sem remélhető az, hogy itt legyen az alföldi kereskedelem központja.

Ellenben igenis van, lehet kilátása vagy Szentesnek, vagy még inkább Csongrádnak azzá fejlődni, hogy hosszú évtizedek, évszázadok alatt az alföldi kereskedelem központjává válják valamelyik város.

Ha külön-külön haladnak, nehezebben érheti el célját az életrevalóbb és szerencsésebb város.

Ha ellenben közös célul tűzik ezt ki és egyesült erővel, egymást elősegítve, küzdenek: akkor hamarabb érhetik el mind a ketten a fentebbi célt.

Arra gondolok, hogy a két város tervszerű eljárás mellett néhány évtized, vagy egy század év alatt össze épülhetne és akkor Csongrád-Szentes együttvéve, Budapest után az alföld legnépesebb városai közt foglalna helyet.

E tekintetben nagyon tanulságos a két város fekvése és az az építkezési rendszertelenség amely a testvér városokat eltávolítja egymástól.

Csongrád például a Piroskaváros fejlődésével egészen Félegyháza felé épül. Szentes pedig a vasuti indulóházat Mindszent felé vitte, s hátat fordít Csongrádnak építkezési vonalával. Szóval a két város eltávolodik egymástól, holott földrajzi fekvésük is a közeledésre utalja őket.

Ugyanis Csongrád belvárosa a Tisza partjára épült s évszázadok óta tartja itt helyét a folyó mentén. Mintegy ösztönszerűleg követte a kereskedő városok népének szokásait, s keletre, Szentes felé közeledett: sőt a Herkeváros újabb építkezései által is kelet felé húzódott, Szentes felé közeledett. Ugy hogy ha az országút és vashíd elhelyezése ezt figyelembe venné: így a belvároson már csak azért is végig kellene vezetni az országútnak — hogy Szenteshez közelebb utat találjon a két város, s ezen a rövidebb útvonalon épüljön Csongrád és Szentes is. Meit így hamarabb épül össze a két város.

Sőt akkor még Szentes is a Tisza felé húzódnék, s jóvá tenné azt a hibát, hogy a hajózható folyótól elfordult a puszták felé. A Kurcza folyó hajózhatóvá tétele pedig épen a csongrádi belváros felé vezetné Szenteset. De ha holt Tiszának megy az országút, a jelenlegi országút irányában: úgy az egyesülés lehetetlen.

Hát mi épen úgy Szentes, mint Csongrád érdekében emeltük fel szavunkat, mikor a belváros felé kívántuk az utat vezetetni. Akkor nem mutattunk rá erre a nagy fontosságú kérdésre és — a két város egyesítésének kérdésére, ma azonban hangsúlyozzuk ezt a két város érdekében.

Ha a holt Tiszának vezetik a jelenleg tervezett irányba az utat, akkor Szentes és Csongrád sohasem épülhet össze. Először azért, mert 4 kilométerrel már most is távolabb áll a két város széle ott, mintha a belváros szélétől vezetjük az utat Szentes felé. Másodszor azért, — mert a holt Tisza örökös gátul fog állani annak a nagyszabású és rendkívül üdvös tervnek, hogy a két testvér város közös erővel, az alföldi kereskedelem központjává fejlődhessék, az egyesülés folytán.

Mikor mi e kérdésben szót emeltünk, elvöltünk készülve rá, hogy sokáig kell ezért félreértésekkel is találkozunk.

De amint nem zavart eddig sem bennünket a megszólás, most sem tévesztjük el szemünk elől azt, — hogy személyeskedés sohasem méltó a közjó szolgálatához, és számítunk arra, hogy talán az idő beigazolja azt, hogy javaslatunk üdvös volt.

Minden esetre szükséges volna, ha ezzel a kérdéssel behatóan foglalkoznák a két város közönsége, ha tervszerűleg járnának el, — ha már most elhatároznák, hogy az ingyen házhelyeket úgy osztják ki, hogy oly területre jussanak azok, amelyek a két várost egymáshoz közelebb hoznák.

Szükséges volna, ha a két város keresné azokat a kérdéseket, amelyek ezt a nagy eszmét közelebb hoznák a megvalósításhoz, — közös érdekeiket igyekeznének felkutatni.

Ilyen közös érdek például a világitás kérdése is.

Ha például Csongrád is csatlakoznék a szentesi villanyvilágítási

vállalat területéhez — ez is egyik közös előnye lenne ama kérdés megoldásának, amely ma mind a két városnak nagy hiányát képezi.

Csongrádnak gőzfürdője maig sincs — a szentesi pedig alig jövedelmez, holott a csongrádiak teszik fele részét azoknak a vendégeknek, akik Félegyházát látogatják s oda viszik pénzüket.

A magyar alföldnek ismétlem maig sincs kereskedelmi központja.

A római uralom idejében ott volt Arad. A nagy állami ut központja által azzá tette a római közigazgatás, amely értett ahhoz, hogyan kell városokat építeni és a fejlődés magas fokára emelni.

A magyar nemzet ezer év óta sem birt kereskedelmi központot teremteni az alföldnek — mert hiányoztak hozzá ország utai — s valóban szánalmas látvány, az hogy kárba vesz minden erőlködés Szegedből központot csinálni.

Az alföldi viziutak központjává a természeti fekvés Szenteset és Csongrádot jelölték ki — ez kétségtelen. Sem Szeged, sem Szolnok, sem Kecskemét nem versenyezhet e tekintetben velük.

Érdemes feladat volna tehát, ha a két város fölkarolná ezt a kérdést és foglalkoznák ezzel.

Dr. Hollósy.

== **Helypénz.** A piaci helypénzből beszéd a város egy elég tekintélyes összegét. Azonban megcsönkítják ezt a jövedelmet is azzal némelyek, hogy mielőtt az illető a piacra beérkezne — az uton megvásárolják tőle az eladásra hozott cikkeket. Különösen a kofák és az élelmesebb gazdasszonyok teszik ezt. A rendőrök azért jól tennék, ha nemcsak azokat a kofákat jelentenék fel, akik 5 óra előtt az uton elfogják a baromfival beérkezőket, hanem feljelentenek azokat is, akik eladják a baromfiakat, tejet, vaját stb. utközben, — a helypénz szedés kötelessége alól kibujtak, s a várost megkárosították. Különben ez mindaddig így lesz, s mindaddig károsodni fog a város, amíg az általános kövezet vám sorompókat fel nem állítják, mint másutt. Akkor a vámsorompónál mindenki, aki a vámsorompót átlépi, ha idegen községbeli, akkor kövezet vámot is fizet egyúttal s ha eladni való cikkeket hozott be a piacra, akkor a piaci helypénzt is ott megveszik rajta. Jó lenne, ha itt is fel-

állítanak a vámsorompókat tehát, mert másképp képtelenség a vám és helypénz-jövedelmeket ellenőrizni és kihasználni.

Állatbiztosítás.

Nagyon sokan s épen a gazdák, az állattenyésztéssel foglalkozók nem tudják még, hogy nálunk is ép úgy, mint ez már külföldön a nyugati államokban régen megalakult — van egy kölcsönös Állatbiztosító Társaság, szövetkezeti alapon, — hol minden gazda lovait, szarvasmarhát, úgy mint terményét biztosíthatja, s beiratott állatjának elhullása esetén annak értékét neki megfizetik.

Nálunk is már régen foglalkoztatja úgy a kisgazdákat, mint a nagybirtokosokat, az állatbiztosítás kérdésének megoldása.

Hogy ez az általános szükséglet pótlatlanság, több vidéken, egyes községekben, a kisebb gazdák maguk között próbáltak ilyen kisebb biztosító szövetkezetet létesíteni, oly formán, hogy minden állattartó gazda évenként állatai után egy kisebb összeget fizetett be. Eme pénzeket évenként gyűjtötték addig, míg egy csinos összeggé növekedett. S mikor már a gyűjtött tőkét elég erősnek és elég nagynak tartották arra, hogy annak kamatait folyósíthassák — akkor a kártérítést megkezdtek az által, — hogy az év végével kisebb-nagyobb összeget, többnyire 20-30 koronát fizettek ki a károsult szövetkezeti tagnak egy darab elhullott állatja után.

Alakult olyan szövetkezet is, amelyikben az egyes tagoknak nyújtandó kártérítést esetről-esetre kivetették a tagokra és úgy gyűjtötték össze.

Az ilyen szövetkezetek nem felelnek meg a törvény követelményeinek és nincsenek is államilag jóváhagyva, tehát nem csak nem nyújtanak feltétlen és teljes garanciát, hanem ráadásul még nem is adnak teljes kártérítést és amit ad azt is a kár után sok időre adja.

Már pedig a gazdának, különösen a kis gazdának — akinek néhány darab állatja gazdasági munkájánál nélkülözhetetlen — az kell, hogy elhullott állatja helyébe azonnal, megterhelhetés nélkül más állatot szerezhessen be.

A magyar gazda tudja legjobban, hogy

mennyi küzdelemmel és fáradsággal jár az ő gazdálkodása. Még is hány esetben hiába küzdött, hiába fáradozott, hány esetben megy tönkre jónak ígérkező szép termése különböző elemi csapások következtében s hány esetben hull el értékes állatja betegség, baleset stb. következtében, — s hány esetben lesz erősen megtizedelve állatállománya járványos ragadós betegségek következtében a legjobb ápolás és óvintézkedések mellett is.

Sokféle biztosítás van már hazánkban elterjedve, Csakis az állatbiztosítás hiányát éreztük mindeddig, mely pedig a nyugati államokban már rég meghonosodott.

A «Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság»-gal, melynek élén jónévű és országos hírű emberek állnak s így biztos garanciát is nyújt, eljött az a rég óhajtott idő is, hogy a gazda állatjait biztosíthatja.

Hogy milyen nyugalmat szerez magának az a gazda, ki állatjait biztosítja: erre elég csak azt felhozni, hogy minden észszerűen gazdálkodó ember arra számít, hogy rossz termés esetén állatjai árából szerezzék be a legszükségesebbeket, vagyis tudja azt, hogy a gazdálkodás csak állattenyésztéssel virágozhat.

Pedig hány esetben együtt jó a rossz termés, az állatok ragadós járványos betegsége is.

Hogy közgazdaságilag mennyire fontos tehát az állatbiztosítás, azt mindnyájan tudjuk s épen ezért nem örülhetünk eléggé, hogy ez már nálunk is létesül s az ország minden részében örömmel is fogadtatott.

Nem ajánlható tehát eléggé Csongrád város gazdáinak is, mint akik nagyszabású állattenyésztéssel foglalkoznak s így állatjaik nagyértékét képviselnek, ez a biztosítási ág.

A biztosító társaság igazgatósága Blázsik Tamás rendőrbiztos meg Csongrádon az állatbiztosítás ügyénkségével, ki a biztosítás feltételeiről felvilágosítást ad.

Közgyűlés.

Közgyűlése volt e hó 21-én a képviselő testületnek, melyen Hegyi Antal az

íránt intézett kérdést az előjárásához, valyon igaz-e, hogy a rendőrőrmester fegyelmi vétséget követett el? Sóllya Gyula ismertette a rendőrőrmester terhére rótt fegyelmi vétségeket, bejelentette, hogy ezért az előjáróság 40 korona pénzbírsággal sújtotta, s kijelentette, hogy az esetre, ha a közgyűlés a büntetést keveselné, úgy most a hivatal vesztés is elhatározható lenne. Hegyi Antal indítványának elfogadásával a képviselő testület szótöbbséggel Palágyi rendőrőrmestert 1901. évi június 30-ával hivatalától elmozdította és az ezen hivattal egybefüggő javadalmazástól megfosztotta.

Egyhangúlag elhatározta a képviselőtestület Heringer Terézia férjzett Molnár Ferenczné földjének homokbányául és a temető nagyobbítására leendő megvételét.

Tudomásul vette a képviselőtestület, hogy a szükséges tanyai iskolák építésére a hazai bankoktól 60000 koronás kölcsönre ajánlat nem érkezett, s így a kölcsön folyósítása iránt a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz előzőleg beadott kérvény elintézése lesz szorgalmazandó.

A képviselőtestület tudomásul vette, — hogy a legközelebbi 12 hóban, mint legolcsóbb ajánlattétőtől a község faszükséglete Eszes Mátyástól fog beszereztetni; 300 korona évi díjazás mellett megbizta a járási állatorvost a községi állatorvosi teendőkkel;

a betétszerkesztésnél alkalmazott Boda László tanácsbelinek megszavazott havi 20 korona jutalmódját, a betétszerkesztéshez kirendelt Turi A. Pál és Boda László tanácsbeliek között megosztani határozta;

a községi pinczéknek és a népkertben lévő épületeknek nyilvános árverésen leendő bérbeadását elhatározta;

jóváhagyta a hajóvontató utnak és 2 házrész bökénynek ez évre történt bérbeadását, a közmunka összeírására a tanácsbelieket, a községi választók összeírására pedig Blázsik Mihály elnökle alatt Zube István és Góg János képviselőket külte ki, az igazoló választmányba Réti Ferenc és Eszes Mátyás képviselőket választotta be, — a községi fogyasztási pótadók létesítéséről végképen lemondott,

TARCSA

A gyermekek védelme.

(Folytatás.)

És ez így van, sajnos, nemcsak Szentesen, hanem egész Magyarországon, hiszen több mint 100.000 gyermek hal meg évenként hazánkban. Mennyi erő, mennyi munka, mily nagy töke vész el így visszahozhatatlanul, pedig ennek nagyrésze megmenthető volna.

Születés tekintetben a világon az első közt állunk. Ez mutatja a magyar faj erőteljességét és életképességét: halálozás tekintetében azonban sajnos, szintén az első közt vagyunk. S ez a magyar anyák megbocsájthatatlan vétke. Ezen a bajon az orvosok nagyon keveset segíthetnek, hiszen ők minden egyes esetben elmondják, hogyan kellett volna a kicsinyt táplálni, nevelni, de akkor már a megholt gyermeknél késői a tanács; talán a többinél mégis lesz valami foganatja. A hatóságnak büntetési joga van, evvel azonban vajmi keveset lendít, mert a megbüntendő szülők rendszerint szegények és így még a pénzbírságot sem fizetik meg, hanem leülnek és ezen idő alatt az otthon maradt család még elhagyatottabb lesz. Az egész társadalomnak volna kötelessége sorompóba lépni, különösen a jótékony egyletek, lelkészek tehetnének ezen ügyben sokat, a czél oly magasztos, hogy érdemes azzal foglalkozni. A mi népünket e tekintetben tanítani és nevelni kell, hogy a kicsinyek gondos ápolást igényel-

nek; meg kell értetni velök, hogy a gyermekek ily módon való elpusztulása nagy bűn. Felolvasások volnának tartandók, melyekben a népet oktatni, tanítani lehetne, sőt még népies nyelven egy kis egészségi káté volna irandó, mely a gyermekek táplálásáról, gondozásáról és neveléséről világosítaná föl a népet. Ez az összes lakosságnak kijosztandó volna, hogy azt olvassa megtudja mindenki, miként kell a kicsinyekkel banni és így legalább azon rész — és pedig tekintélyes rész, — megmenthető lenne, mely nem a memtörődömség, hanem a tudatlanság áldozata.

Oka végül a nagy gyermekhalandóságnak a megélhetés nehézsége. Férj és feleség megfeszített munkára van utalva, hogy családját fentarthassa, és alig van ideje gyermekével törődni, táplálkozása rossz, silány, ezért az anyának teje kevés és nem tápláló, hamar el fogy, dajkát nem fogadhat, kiadja tartásra vagy pedig saját kosztjára fogja; mindkét esetben a gyermekek legnagyobb része elpusztul. Ezen a bajon azonban csak egy országos mozgalom segíthet, melynek a kormánytól kell kiindulnia.

Eddig szól a Szentés városi tiszt főorvos jelentése.

A tanulságos jelentés azt a meggyőződést hirdeti, hogy a gyermekvédelemre az országos mozgalmat a kormánytól várja.

Helyes ha a kormánytól indul ki: de nemcsak a kormány, az egész társadalom kötelessége volna ebben a tekintetben a közegészség ügyért érdeklődni és agítani.

A jelenlegi kormányelnök véletlenül épen modern ember — tehát az emberek közegészségügyeért is tesz egyet más hatáskörében.

De úgy látom, hogy a függetlenséggel dicsekvő magyar társadalom több érdeklődést tanúsít az állategészség iránt, mint a 17 millió honpolgár élete, egészségügye iránt. Itt a főhiba — a társadalom ázsiai észjárásában. Egy csikó, egy ló iránt nagyobb érdeklődéssel vannak, mint a polgári becsület szentsége iránt, vagy a város összes gyermekeinek halandósága iránt.

Különösen igazolják ezt a szegedi esküdtek felfogása, akik az alispán és trachoma orvosok becsületét semmibe se vették, s bizonyosan azért néztek görbe szemmel az orvosokra, mert a beteg gyermekek nem gyógyítása miatt feljelentik a lelketlen szülőket.

Azonban bizonyosan felháborodnának — ha egy beteg csikót valamelyik tanyás gazda nem gyógyíttatna.

A 7 éven aluli gyermekek tehát ily felfogás mellett egyre pusztulnak, mert a nép maga közönyös a gyermek halandósággal szemben.

Érdekes még e tekintetben a Nyiregyháza városi tiszt orvosának jelentése, amely egy figyelemre méltó adattal szolgál a gyermek halandóság elleni védekezéshez. Így szól ugyanis Nyiregyháza évi jelentésének ide vonatkozó pontja:

«Ha már mostan ezen elhaltakat kor szerint nézzük: feltűnő, hogy bélhurutban az óriási nagy többséget a 7 éven alóliak,

a sörház egy részének tanügyi czélokra leendő megvétele és a bökényi keresztút létesítésének ügye az e czélra 1901. évi augusztus hó 2-ára egybehívandó közgyűlésen fog tárgyalás alá vétetni.

Az utolsó tárggyal, a tűzoltás szervezésének kérdésével legtovább foglalkozott a képviselőtestület. Söhly Gyula 3 tűzfecskendő, 50 vödör, 7 lajtkocsi, beszerzésén túl egy tűzoltó parancsnok is továbbá 10 tűzoltói állás szervezését hozta javaslatba, Holló Adolf fiskális szempontból a 10 új tűzoltói állás szervezését ellenzi, és a fecskendőket fokozatosan javasolja beszerezni, Hegyi Antal a tűzoltói állások szervezése helyett, egyes arra való mesterebereknek javasolja. A képviselőtestület Söhly Gyula indítványa értelmében egyhangúlag elhatározta a tűzoltói szerek kiegészítését, egy 600 koronával díjazott tűzoltói parancsnoki állás létesítését, új tűzoltói állások szervezése helyett azonban Hegyi Antal módosításának elfogadásával egyes arra való egyéneket a tűzoltásnak megnyerni igyekezend és azokat évenként 50 korona jutalomdíjban részesítendő.

UJDONSÁGOK.

— **Pihenés után.** Mátéffy Kálmán járási főszolgabíró a karlsbadi fürdőből f. hó 18-án haza érkezett, s az esti vonatnál családja és nagyszámu tisztelői a legszivesebb Isten hozottal fogadták az idegenből haza érkezett főtisztviselőt, aki láthatólag igen jó eredménnyel használta a világhírű fürdőt, mert ugyszólvaa csupa jó kedv és egészség. Haza érkeztek öröme Szentestől is többen rándultak át hogy őt üdvözljék.

— **Vizsgák az áll. leányiskolánál.** Örömmel hallottuk, hogy az elemi leányiskolák vizsgái igen szép eredménnyel folytak le. Alapos készütségüket különösen bizonyította az, hogy nem köznapri kereszt-kérdésekre is némi gondolkodás után értelmes mondatokban feleltek a kedves kis leányok. Úgy látszik nagy gond, szorgalom és szakértelemmel voltak vezetve, mihez úgy az iskolának mint a városnak csak gratulálni lehet. (x)

— **Jelentés.** Az 1900 közigazgatási évről Szentest város polgármestere egy tartalmas

tehát a gyermekek szolgáltatója, és pedig a 1—4 évig, — Legnagyobb számát pedig a halálozásnak eme betegségben az eper evés idejében nyerhetjük. — Feltűnő nagyon, hogy ott ahol bélhurutos gyermek kerül kezelés alá, majdnem mindig található egy vagy több eper és gyümölcsfa.

Az apró gyermek ki még a fáról szedni nem tud, megelégszik a szennyezett földre hullottal, a nagyobbak a fára másznak, a tisztább és frissebb gyümölcsöt eszik, míg a kisebbek megbetegszenek, a nagyobbak nem szenvednek oly gyakran bélhurutban. — Ez csekélységnek látszik, pedig ha a szülők figyelmét ezen tény nem kerülné ki, gyermekeik gondozása ez irányban is kiterjedne, igen nagy számmal apadva a bélhurutban elhaltak száma is.

Az egészségügyi viszonyoknak általános javítására szolgálnak mind azon intézmények, melyeket Nyiregyháza létesített. Ilyenek tekinthető a gőz és kádfürdő, a sóstói fürdő és erzsébet ligeti sétány, a furott kutak évenkénti szaporítása, az utcák csatornázása és kövezése, dágványok kitöltése. Azt sem lehet jelentéktelen tényezőnek tekinteni, hogy utcáink fával vannak kiültetve. Ehhez járul ama jó szokás is, hogy a tanyák nagyrésze élő fával be van ültetve. Mindezen tényezők alkalmasak arra, hogy a közegészségügynek fontos szolgálatot tegyenek. »

évi jelentést adott ki, amelyben Szentest város közigazgatási állapotairól érdekes és tanulságos képet festett. Különben a munkát Bugyi Antal közigazgatási jegyző szerkesztette, akit maga a városi közgyűlés is kitüntetett a jelesen és nagy gonddal megszerkesztett munka megírásáért.

— **Járdák öntözése és söprése.** Most, hogy a rendőrség élére komoly ember került, mert Szabó Ferenczet arra való és rátermett embernek tartjuk, hiszszük, hogy azoknak a rendeleteknek is lesz fogantaja, amelyeket a járás erélyes főszolgabírója adott ki. Így már egy ízben elrendelte a járdák tisztán tartását, öntözését, seprését. Most ujlag megsürgette az előljáróságot eziránt: s reméljük, hogy lesz is fogantaja.

— **Rossz cselédek.** Egyre-másra sűrűn érkeznek a panaszok a miatt, hogy a cselédek ott hagyják gazdáikat — s mennek kettőzőnek elszegődni. A járási főszolgabírói hivatal szigoruan bánik el az ilyen cselédekkel, akik közül némelyiket hiába vezetnek vissza a gazdához — ujra elszökik. Azonban ki nem fognak a hatóságokon, mert ahányszor elszöknek, annyiszor büntetik őket első esetben két napra, másodizben 5 napra, s minden ujabbi szökésért 12 napi elzárásra ítélik: úgy hogy mire az aratás megérkezik, a hűvösön ülnek majd a makacsodó cselédek, legalább egy hónapi időt. Azt hiszszük, hogy használni fog ez a keserves lezke. Most legujabban Kállay Erzsé a Dinnyés Anna leánya járja ezt a büntető iskolát. A nevezett cseléd már harmadizben lett visszakisérve gazdájához, annyiszor szökött el: s már van a kontóján vagy két heti elzáratás. Még egypárszor hadd szökjék el — amíg a büntetése felgyűl vagy 30 napra: akkor aztán majd bekisérük az aratás előtt — a hűvösre.

— **Szvboda Ferencz** tudvalevőleg 6400 jutalomdíj iránt pert indított Csongrád várossa ellen. Mindenki azon hiszzenben van felőle, hogy a maga érdekeit Csongrád község érdekei fölé helyezi. A pénteki közgyűlésen azonban Szvboda Ferencznek Csongrád község iránt érzett jóindulata kifejezést nyert abban, hogy Sváb Imre földjéből Mátéffy Kálmán főszolgabíró által haszonbérbe bírt részének 20 korona évi jövedelmét a községnek szánta. Kegyetlenség ugyan Szvboda Ferencztől Sváb Imrével szemben, hogy azt a másfél hold kigödrözött földet, melyet Sváb Imre első osztályu föld fajában kapott, tőle irigveli, de mégis szép hogy nem a maga hanem Csongrád község részére vindikálja. Csak hogy nagyon soká termené ki ez a másfél hold földecske azt a rengeteg összeget melyet Szvboda Ferencz a községtől per utján akar behajtani.

— **Békesség.** A pénteki közgyűlésen békességet ajánlott Hegyi. Eme ajánlatára senki sem reflektált, mert csongrádon a béke és nyugalom tőle függ! Mások is hajlandónak ígérkezett már a békés nyugodtságra, de ez a természetivel ellenkezik, hacsak előrehaladó életkora és fölöttes hatóságának intelmei meg nem javítják, — aminek bekövetkeztét e város minden intelligens és tisztességes lakójával lapunk is óhajtja.

— **Uzoda.** Megnyílt a Tisza folyóban a fürdőzési idény. Ugyancsak megkezdődött az örökös panasz — hogy miért nincs egy mentő csónak is — a fürdőház mellett. Az előljáróság reméljük megteszi ezt a szívességet azoknak, akik beakarnak ugrani a Tiszába, hogy állandóan alkalmaz a fürdőház mellé egy mentő csónakot.

— **Beküldetett.** Az előljáróságnak sikerült nagy nehezen beszerezni néhány igen szép kansertést: de úgy halljuk, hogy az azoknak szánt kukoricza galambetetésre fordítatik. Nem hiszszük, hogy igaz volna: de talán nem lenne helytelen, ha valaki utánna nézne a dolognak.

Dr. Balogh Miklós, gyak. orvos, India, Szérmegye: A «Kristály» ásványvizet bete-

geimnél különösen a gyomor és belek idült hurutjainál, kitűnő sikerrel alkalmaztam. »

CSARNOK?

Kihez hasonlít?

Podegrás Bendeguz községünk nagy fia, kit irigyel tőlünk úgy Félegyháza, mint Nagy-Ida, nagy dolgokkal töreti a Hegyi Antal fejét. No igen: mert aki azt hiszi, hogy ez a t. ősmagyarba öltözött élő lény valamin a fejét törni is képes, hát az felette csalatkozik. Éppen ezért kétségtelen, hogy a «Független Magyarország»-párt alakításának eszméje nem az ő tar koponyájába fogamzott meg, bár abban csak boldog gombák teremhetnek.

No, de egy előre térjünk vissza a sujtásos ruhára. Mert hát aki azt hiszi, hogy Bendeguz hazafiságból, a nemzet iránti rajongásból viseli a zsinóros kabátot, az nem tudja azt, hogy ez a t. ur egy izben már cs. és kir. osztrák generális uniformisba is bemutatta magát, még pedig egy nemzeti ünnepen, márczius 15-én. Valószínű, hogy akkor, abban a meggyőződésben volt, — hogy ábrázatához az áll legjobban. Valahol vagy életben vagy inkább lefestve látott egy fehér kabátba, arany paszomántos veres nadrágba bujtatott alakot a következő aláírással: «Generál Deutsche in gala», fogta magát ő is ilyenbe bujt, azzal a különbséggel, hogy nem zöld tollas csákót: hanem arany paszomántos félcilinder kalapot nyomott a fejébe. Így aztán mindenki azt gondolta, hogy a dahomei néger király szolgálatában álló indovidium. Ő ugyan akkor váltig azt állította, hogy gödöllői udvari távirás.

Határozottan merjük tehát állítani, hogy a «Független Magyarország»-párt eszméjét úgy gancsolta el a 48-as és függetlenségi párttól, amennyiben jót állunk érte, hogy Podegrás Bendeguz az Osztrák és Magyar monarchia közös ügyeit éppen úgy nem ösmeri, mint amennyire ösmernie kell egy 1-ső osztályba járó polg. iskolai növendéknek. Azonban azt beismerjük, hogy ami fekete-sárga eszme kinyomódott abban a bizonyos piros, fehér és zöld táblájú könyvben, hát az az ő lágy elméjének fellobbanása. Ugyanis: az 5-ik pont a következő passzást tartalmazza «A polgári házasság és polgári anyakönyvezés, melyek nemzeti hagyományainkkal merőben ellenkeznek, revizió alá vétessenek».

Hát ime t. uraim, lássanak önök egy bach-huszárt. Egy embert, aki mindig tele-torokkal kiabálta a 48-asságot a sötét reakció szolgálatában. De még az a legszebb, hogy ugyan az az ember néhány évvel ezelőtt egy olyan 48-as orvost és ügyvédet kerestetett az Egyetértés hirdetés rovata utján, aki a polgári házasság és a liberális egyházpolitika híve.

Nos, ezekből mi látszik? Hát csak az, hogy Podegrás Bendeguz ha százszor magyar ruhába buvik is, mind észbeli tehetőségre, mind alakra, mind termetre és gondolkodás módra, ezerszer jobban hasonlít boldogult Pióczás Károlyhoz, mint Bendeguzhoz.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Korcsma

helyiség Gátéren ujévtől kezdve több évre haszonbérbe kiadatik. Értekezhetni Gátéren Sztrihá Sándor tisztartónál gróf Dégenfeld Lajos ur majorjában

Csongrád-sövényházi árment. és belvizesabályozó társulat.

158/901. sz.

HIRDETMÉNY.

A csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizesabályozó társulat folyó évi július hó 9-ik napján délelőtt 10 órakor Csongrádon a város tanácstermében

— közgyűlést —

tart, melyre az érdekelt ártéri birtokosok ezennel meghivatnak.

Tárgyak:

1. A volt felgyői öblözet régi befektetéseinek megváltására kötendő szerződés tárgyalása.
2. A 2337/901. sz. ministeri leirat tár-

gyalása a tömörkényi birtokosoknál a régi kölcsöntörlesztési részleteiből fenálló hátralékok utáni kamatok elengedését illetőleg.

3. A 32254. sz. ministeri rendeletnek megfelelőleg a kilenczesi és kistréti hátralékok ügyében hozandó határozat.

4. Felföldi Mihály ártéri birtokos indítványa a csanyi határban a belvizesabályozóhoz szükséges területek kisajátítása tárgyában.

5. Nyilas János hivatalosolga kérvénye fizetésének felemelése iránt.

6. Süle Lajos volt társulati vizmester kérvénye végkielégítés utalványozása tárgyában.

Csongrád, 1901. június 22-én.

Gr Degenfeld Lajos
társulati elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

10. §. A közgyűlésen a fensiki és mély ártérbe eső területek teherviselési kulcsához (1:4) arányosított minden 100 ártéri becshold tulajdonosa vagy meghatalmazottja egy szavazattal bír; a 100 becsholdnál többet képviselő ártéri birtokos vagy teljhatalmu megbizottaiak pedig annyi szavazattal bírnak, a hány 100 becsholdas részletnek tulajdonosai.

A 100 becsholdnál kevesebbet képviselő birtokosok pedig csoportba állanak s megbizottai által a közgyűlésen annyi szavazattal bírnak, a hány 100 becsholdat ártéri birtokuk összelete képvisel.

Azon esetre pedig ha a 100 becsholdnál kevesebbet képviselő birtokosok önként nem csoportosulnak, a községi előljáróság által fõnti módon képviseltetnek.

A közgyűlésen való megbizás vagy meghatalmazás teljhatalmulag s írásban állítandó ki s a közgyűlés megnyitása előtt az elnöknek kézbesítendő és visszavonásig érvényes. Az aláírás valódisága 2 tanu aláírásával igazolandó.

Milleniumi kiállítás 1896: Nagy milleniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest.

TRIEUR- ÉS LEMEZLYUKASZTÓ-GYÁR.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margit-híd és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

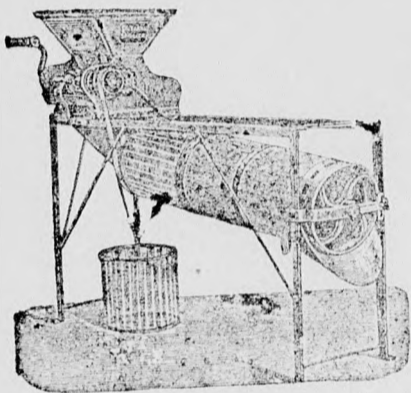
Trieurök: a konkoly és búkkönynek a búza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a búza közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökké átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható:

Fogyasztási szövetkezetben, Engel Zs. és Tsa és Bager Gyula urak fűszerkereskedésében

Lincolni törzsgyártunk a világ legnagyobb
Locomobill- és cséplőgép gyára.

Locomobill és gőzcseplőgép-készletek
Kiváló jármány-cseplőgépek, kőbore-cseplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és emelőgépek, szennyezők, sorozók.

Columbia-Drill
Legjobb sorvetőgépek, szeleskivágók, repavágók, kukorica-morzsolók, ártalók, orló-malmok, egy étemes acél-ékek.

Clayton & Shuttleworth
Vácon-körül
mezőgazdasági gépgyártások
Budapest 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlunk: